

Unapređenje kvalitete obrazovanja nastavnika

Rezolucija Europskog parlamenta od 23. rujna 2008 o unapređenju kvalitete obrazovanja nastavnika (2008/2068(INI))

Europski parlament,

- s obzirom na članke 3(1)(q), 149 i 150 Sporazuma EK,
- s obzirom na Izjavu Komisije naslovljenu Unapređenje kvalitete obrazovanja nastavnika (COM(2007)0392) i vezane radne materijale (SEC(2007)0931 i SEC (2007)0933),
- s obzirom na Odluku broj No 1720/2006/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 15. studenog uspostave akcijskog programa u području cjeloživotnog učenja¹, koja uključuje specifične ciljeve jačanja kvalitete i europsku dimenziju osposobljavanja nastavnika (članak 17(2)(e)),
- s obzirom na osam ključnih vještina postavljenih u Preporuci 2006/962/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. godine nazvane Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje – Europski referentni okvir²,
- s obzirom na 10-godišnji radni program obrazovanja i osposobljavanja 2010 i naročito cilj 1.1. 'Unapređenje obrazovanja i osposobljavanja za nastavnike i stručne učitelje'³, kao i posljedično zajedničko među-izvješće o napretku u provedbi,
- s obzirom na Europsku politiku višejezičnosti i Izvješće visoko pozicionirane skupine Komisije o višejezičnosti (2007),
- s obzirom na Zaključke predsjedavanja specijalnog Lisbonskog europskog Vijeća od 23-24. ožujka 2000. godine,
- s obzirom na Zaključke predsjedavanja Europskog vijeća u Barceloni u ožujku 2002. godine koji usvajaju konkretne ciljeve za unapređivanje, među ostalim, obrazovanja i osposobljavanja nastavnika i stručnih učitelja.
- s obzirom na Zaključke Vijeća od 05. svibnja 2003. godine o referentnim razinama Europske prosječne izvedbe u obrazovanju i osposobljavanju (Benchmarks)⁴,
- s obzirom na zaključke usvojene od Vijeća za obrazovanje, mlade i kulturu na njihovom sastanku 15-16. studenog 2007. godine i naročito zaključke o obrazovanju nastavnika⁵,
- s obzirom na istraživanje OECDa o PISA-i (Program za međunarodni ocjenjivanje učenika) kao i njihov izvještaj 'Nastavničko pitanje: Privlačenje, razvoj i zadržavanje učinkovitih nastavnika' (2005),
- s obzirom na izvješće 'Kako su najbolje svjetske škole dospjele na vrh' (McKinsey & Co, rujan, 2007),
- s obzirom na studiju objavljenu od strane Europskog parlamenta u veljači 2007. godine, naslovljenu 'Trenutna situacija i perspektive za tjelesno obrazovanje u Europskoj Uniji'.

¹ OJ L 327, 24.11.2006, p.45.

² OJ L 394, 30.12.2006, p.10.

³ OJ C 142, 14.6.2002, p.7.

⁴ OJ C 134, 7.6.2003, p.3.

⁵ OJ C 300, 12.12.2007, p.6.

- s obzirom na njihovu rezoluciju od 13. studenog 2007. godine o ulozi sporta u obrazovanju¹,
 - s obzirom na Pravilo 45 njihovih pravila o procedurama,
 - s obzirom na izvješće Vijeća za kulturu i obrazovanje (A6-0304/2008),
- A. jer visoko kvalitetno obrazovanje i osposobljavanje daje višestruke koristi koji nadilaze otvaranje radnih mjesta i promicanje konkurentnosti i jesu važne sastavnice cjeloživotnog učenja,
 - B. jer postoji potreba obrazovati pojedince da postanu samostalni, informirani i privrženi društvu uključenosti, i jer je kvaliteta podučavanja ključan faktor u doprinosu društvenoj i gospodarskoj koheziji Europske unije kao i otvaranju radnih mjesta, konkurentnosti i rastućih mogućnosti u globaliziranom svijetu,
 - C. jer Europski socijalni fond može igrati važnu ulogu u razvoju obrazovanja i osposobljavanja doprinoseći boljem obrazovanju nastavnika,
 - D. jer se kvaliteta obrazovanja nastavnika direktno odražava na obrazovne prakse i ima utjecaj ne samo na razinu učeničkog znanja, nego i na formiranje njihove osobnosti, naročito tijekom prvih godina njihovog školskog iskustva,
 - E. jer izazovi s kojima se suočava nastavnička profesija rastu s većom složenosti i heterogenosti okruženja; jer ovi izazovi uključuju napredak informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT), promjene društvenih i obiteljskih struktura i rastuću različitost učenika u puno škola kao rezultat rastućeg useljavanja i pojave multikulturalnih društava, raste autonomija škola koja dovodi do povećanog zaduženja nastavnika i potrebe za većim obraćanjem pažnje na individualne osobne i obrazovne potrebe učenika,
 - F. jer postoji jasna i pozitivna korelacija između visoke kvalitete osposobljavanja nastavnika i visokih postignuća učenika,
 - G. jer se, u svjetlu rastuće dostupnosti informacija i digitalizacije, moraju razviti kapaciteti učinkovitog korištenja medija i njihovog sadržaja u skladu s individualnim ciljevima i potrebama, i jer je medijsko obrazovanje vrsta pedagoškog pristupa medijima koja treba korisnicima omogućiti razvoj kritičkog i promišljajućeg pristupa kod korištenja svih medija,
 - H. jer su više od 80% nastavnika u osnovnom i 97% nastavnika u predškolskom obrazovanju Unije žene, dok je njihov udio u srednjoškolskom obrazovanju samo 60%,
 - I. jer kvaliteta obrazovanja nastavnika može utjecati na razinu čitačkih vještina onih koji rano napuštaju školu te starijih učenika,
 - J. jer predškolsko i osnovno obrazovanje ima posebno veliki utjecaj na moguće postignuće djeteta,
 - K. jer su, unatoč postojanju 27 različitih sustava osposobljavanja nastavnika unutar Unije, izazovi s kojima se suočava nastavnička profesija, u svojoj suštini, zajednički svim zemljama članicama,
 - L. jer je podučavanje strukovno zvanje u kojoj je visoka razina zadovoljstva poslom važna za zadržavanje dobrog kadra,
 - M. jer ne bi bilo fer učiniti nastavnike isključivo odgovornima za njihovu obrazovnu aktivnost; jer treba naglasiti da su sposobnosti nastavnika da ponude prikladno obrazovanje svim učenicima, da stvore klimu u kojoj zajednički žive i da smanje nasilno ponašanje usko povezane s uvjetima u kojima podučavaju, sredstvima dostupne potpore, broju učenika s teškoćama u učenju u školi, suradnji obitelji i društvenoj potpori koju imaju; jer razina nastavničke privrženosti ovisi o privrženosti društva obrazovanju; i jer oba ova faktora djeluju u interesu boljeg podučavanja,

¹ Texts adopted, P6_TA(2007)0503.

- N. jer treba učiniti svaki napor kako bi se osiguralo da svi nastavnici osjećaju kako pripadaju uvaženoj i poštovanoj profesiji, znajući da veliki udio profesionalnog identiteta ovisi o načinu percepcije društva,
 - O. jer privlačenje najboljih kandidata u nastavničku profesiju zahtijeva odgovarajuću razinu društvenog priznanja, statusa i nagrađivanja,
 - P. jer nastavnici imaju važne društvene i razvojne uloge koje nadilaze tradicionalne granice predmeta i mogu igrati važnu ulogu primjera učenicima,
 - Q. jer su ciljevi jednakih mogućnosti za sve brižljivo zaključani u EC Sporazumu, naročito u članku 13 Sporazuma, što pruža zakonsku osnovu za borbu protiv diskriminacije u području spola, rasnog ili etničkog porijekla, religije ili vjerovanja, nesposobnosti, dobi ili seksualne orijentacije,
 - R. jer kvaliteta škola visoko ovisi o stupnju autonomnosti u planiranju i upravljanju,
 - S. jer adekvatne stručne kvalifikacije za nastavnike tjelesnog obrazovanja imaju vrlo važnu ulogu u tjelesnom i mentalnom razvoju djeteta i ohrabruju ga da usvoji zdravi životni stil,
1. Snažno podupire analize koje podižu kvalitetu obrazovanja nastavnika i tako vode ka suštinski boljem postignuću učenika;
 2. Smatra da veća ponuda kvalitetnijeg obrazovanja nastavnicima, u kombinaciji s politikama usmjerenim na regrutiranje najboljih kandidata u nastavničku profesiju, treba biti ključni prioritet svih ministarstava obrazovanja;
 3. Vjeruje da rast financijskog ulaganja u obrazovanje treba biti usmjeren na područja koja stvaraju najveći napredak u učeničkim postignućima;
 4. Naglašava da zemlje članice moraju pridati veći značaj i alocirati veća sredstva za osposobljavanje nastavnika ukoliko se želi postići značajan napredak u ostvarenju ciljeva Programa obrazovanja i osposobljavanja, 2010 iz Lisbonske strategije te naročito naglašava potrebu dizanja kvalitete obrazovanja i osnaživanja cjeloživotnog učenja kroz cijelu Uniju;
 5. Snažno podupire promicanje kontinuiranog i koherentnog profesionalnog razvoja nastavnika tijekom njihove karijere; preporučuje da svi nastavnici imaju stvarne akademske, radne i financijske mogućnosti, kao što su vladine školarine, kako bi unaprijedili i osuvremenili svoje vještine i kvalifikacije kao i svoja pedagoška znanja; smatra da ove mogućnosti osposobljavanja treba strukturirati tako da su nastavničke kvalifikacije priznate u svim zemljama članicama;
 6. Naglašava potrebu za rastućim međunacionalnim dijalogom i razmjenama iskustava naročito u području ponude i učinkovitosti profesionalnog razvoja u obrazovanju predškolskih, osnovnoškolskih i srednjoškolskih nastavnika;
 7. Zahtijeva da se posebno posveti pažnja inicijalnom uvođenju u rad nastavnika početnika; ohrabruje razvoj društvenih mreža i programa mentorstva kroz koje dokazano iskusni i sposobni nastavnici mogu igrati ključnu ulogu u osposobljavanju novih kolega prenošenjem znanja stečenog uspješnom karijerom, promoviranjem timskog učenja i pomaganjem suzbijanja drop-out udjela među novim nastavničkim kandidatima; vjeruje da zajedničkim radom i učenjem nastavnici mogu pomoći poboljšanju rada škole i cjelokupnog okruženja za učenje;
 8. Poziva zemlje članice da osiguraju da, uz zadržavanje fokusa na regrutiranje i zadržavanje najboljih nastavnika i, poglavito, na jačanju privlačnosti profesije, sastav nastavnika na svim razinama školskog obrazovanja odražava društvenu i kulturnu raznolikost unutar društva;
 9. Naglašava blisku vezu između osiguravanja privlačnosti nastavničke profesije koja nudi dobre mogućnosti profesionalnog napredovanja i uspjeha u privlačenju motiviranih ljudi koji su tek završili studij ili stručnjaka koji su iskazali dobra postignuća; zahtijeva od zemalja članica da poduzmu daljnje mjere u promicanju nastavničke profesije kao karijere koju odabiru oni s najvećim

postignućima;

10. Naglašava posebnu važnost rodnih politika, ali, također; naglašava važnost osiguravanja visoko kvalitetnih predškolskih i osnovnoškolskih nastavnika i osiguranje adekvatne razine društvene i stručne potpore proporcionalne njihovoj odgovornosti;
11. Prepoznaje važnost sudjelovanja nastavnika u radnim i debatnim skupinama koje su vezane uz njihove nastavničke aktivnosti; vjeruje da u ovom radu trebaju imati potporu mentora i obrazovnih vlasti; smatra da sudjelovanje nastavnika u aktivnostima kroz koje se kritički analizira proces podučavanja treba stvoriti veću zainteresiranost za rad nastavnika i, time, unaprijediti njihovu izvedbu;
12. Inzistira na važnoj ulozi škole u društvenom životu djeteta i njegovom obrazovanju kao i pružanju znanja i vještina nužnih za sudjelovanje u demokratskom društvu; naglašava važnost uključivanja visoko kvalificiranih, kompetentnih i iskusnih nastavnika u osmišljavanje učinkovitih pedagoških obrazovnih metoda za nastavnike;
13. Poziva zemlje članice da osiguraju da samo odgovarajuće kvalificirani nastavnici tjelesnog obrazovanja mogu provoditi tjelesno obrazovanje u javnim obrazovnim sustavima;
14. Navodi da postoje razlike između prosječnih primanja nastavnika, ne samo među zemljama članicama, nego, također, u odnosu na prosječni nacionalni prihod i BDP po glavi stanovnika; vjeruje da nastavnici trebaju imati koristi od dobrih paketa nagrađivanja koji odražavaju njihovu važnost društvu; poziva na akciju usmjerenu na 'odljev mozgova' najboljih nastavnika na bolje plaćena radna mjesta u privatnom sektoru, naročito u području znanosti i tehnologije;
15. Naglašava da nastavnici moraju biti bolje opremljeni kako bi udovoljili nizu novih zahtijeva koji su stavljeni pred njih; prepoznaje izazove koje nastavnicima predstavlja razvoj IC tehnologije, ali također i prilike; ohrabruje davanje prioriteta obrazovanja u području ICT-a tijekom inicijalnog i daljnjeg osposobljavanja nastavnika a kako bi se osigurala suvremena znanja aktualnih tehnoloških napredaka i njihova obrazovna primjena te kako bi se osiguralo da nastavnici imaju vještine nužne za korisnu primjenu novih tehnologija u nastavi;
16. Vjeruje da je cilj osposobljavanja nastavnika, među ostalim, pružiti nastavnicima inovativan okvir koji im je potreban kako bi mogli u svoje aktivnosti i nova predmetna područja uključiti i kontekstualnu perspektivu; daje prednost lokalnim seminarima usmjerenim na odgovaranje na potrebe utvrđene u određenom kontekstu te programima koji su namijenjeni osoblju određene ustanove u namjeri da provedu projekte koji uzimaju u obzir njihove i potrebe određenog konteksta;
17. Naglašava da mobilnost nastavnika, bolja suradnja i timski rad mogu unaprijediti kreativnost i inovativnost metoda podučavanja i trebaju poticati učenje temeljeno na najboljim praksama;
18. Poziva Komisiju da ojača financijska sredstva dostupna za potporu obrazovanja nastavnika kroz programe cjeloživotnog učenja, i, naročito, razmjenu nastavnika između škola susjednih zemalja i regija; naglašava da mobilnost potiče širenje ideja i najboljih praksi u podučavanju i promovira unaprjeđenje vještina stranih jezika kao i svijesti o drugim kulturama; naglašava da bi nastavnici trebali imati koristi u svojoj karijeri od većih mogućnosti učenja jezika koje će, među ostalim, uvećati njihove mogućnosti unutar programa mobilnosti EU;
19. Poziva da se učenju medija da prioritet u osposobljavanju nastavnika i da već postojeći moduli učenja medija postanu važna sastavnica temeljnog osposobljavanja nastavnika;
20. Upućuje na krucijalnu ulogu Comenius i Comenius-Regio školskih partnerstva u ovom okviru mobilnosti nastavnika;
21. Snažno podupire učenje stranih jezika od najranije dobi i uključivanje podučavanje jezika u svim osnovnoškolskim kurikulumima; naglašava kako je dostatno investiranje u regrutaciju i osposobljavanje nastavnika stranih jezika od vitalne važnosti kako bi se postigao ovaj cilj;

22. Naglašava da svaki nastavnik treba biti uzoran model kada je u pitanju vještina korištenja njegovog ili njezinog jezika jer je to životno važan alat za točan prijenos i poticanje učenikovog učenja ostalih predmeta i razvijanja njihove sposobnosti komuniciranja – faktora od sve veće važnosti u brojnim profesionalnim aktivnostima;
23. Podcrtava potrebu da svi nastavnici u zemljama članicama imaju certificirane kompetencije u barem jednom stranom jeziku;
24. Poziva da se medijska kompetencija promovira u školskom, post-školskom i izvan institucionalnom obrazovanju nastavnika u okruženju medijskih studija ili cjeloživotnog učenja sredstvima suradnje između javnih uprava i privatnog sektora;
25. Naglašava kako nema zamjene za vrijeme koje nastavnik provede u razredu s učenicima i da postoji bojazan kako rastuća administracija i papirologija mogu djelovati nauštrb vremena provedenog u razredu i vremena za pripremu nastave;
26. Poziva da građansko obrazovanje postane obavezan predmet i u osposobljavanju nastavnika i u školama kako bi nastavnici i učenici imali neophodna znanja o ljudskim pravima i obvezama i o Uniji te mogli analizirati i kritički propitivati tematske političke i društvene situacije i procese;
27. Smatra da svaka škola ima jedinstvenu vezu sa svojom lokalnom zajednicom i da školski ravnatelji trebaju imati veću odgovornost donošenja odluka koja im omogućuju da se uhvate u koštac s obrazovnim izazovima i zahtjevima podučavanja koji se odnose na njihovo okruženje, a u suradnji s roditeljima i dionicima lokalne zajednice; naglašava da, s dolaskom vrlo raznolike useljeničke populacije, nastavnička profesija treba biti naročito svjesna međukulturalnih pitanja i procesa, ne samo unutar škole, nego, također i u odnosu prema obiteljima i neposrednom lokalnom okruženju u kojem se povećava različitost;
28. Naglašava iznimno koristan utjecaj Comenius programa za nastavnike i njegovu važnost za male zajednice, naročito u društveno i ekonomski depriviranim područjima u kojima promiče uključenost i veću svjesnost o europskoj dimenziji u obrazovanju;
29. Pozdravlja dogovor zemalja članica da zajednički rade na jačanju koordinacije politika obrazovanja nastavnika, naročito kroz Otvorenu metodu koordinacije; požuruje zemlje članice da u potpunosti iskoriste prednosti ove mogućnosti učenja jednih od drugih i poziva na konzultiranje o vremenskom okviru i napretku u ovom području;
30. Podcrtava potrebu za boljim statistikama o osposobljavanju nastavnika u Uniji kako bi ohrabrila razmjenu informacija, veću suradnju i razmjenu dobrih praksi; predlaže da zemlje članice, u suradnji s Komisijom, osiguraju sustav koji omogućuje brzu dostupnost usporednih podataka o obrazovanju nastavnika predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja;
31. Smatra da je u suzbijanju nasilja u školama od vitalne važnosti postići bližu suradnju između nastavnika voditelja i roditelja kako bi se razvili alati i procedure koje će biti učinkovite u suzbijanju ove pojave;
32. Naglašava važnost rodno osjetljivog podučavanja i rodni aspekt u osposobljavanju nastavnika;
33. Poziva Komisiju da diseminira modele najboljih praksi iz zemalja članica koji unapređuju opće životne vještine kroz školske projekte, na primjer, zdrava prehrana i sport, domaćinstvo i osobno financijsko planiranje;
34. Poziva zemlje članice da u osposobljavanje nastavnika uključe programe razrješivanja sukoba kako bi nastavnici ovladali novim strategijama za rješavanje svih vrsta sukoba u razredu te se, također, znali nositi s nasiljem i agresijom;
35. Poziva zemlje članice da u osposobljavanje nastavnika uključe temeljna znanja o Europskoj Uniji, njenim institucijama i načinu funkcioniranja te osiguraju posjete onima koji osposobljavaju nastavnike institucijama Unije;

36. Upućuje svog Predsjednika da proslijedi ovu rezoluciju Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima zemalja članica, OECD-u, Unesco-u i Vijeću Europe.